

1. Бубенко П.Т. Інституційна динаміка просторової організації економічного розвитку / П.Т. Бубенко. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 295 с.
2. Данилишин Б. Новітні виміри сучасної практики соціально-економічних перетворень у державі / Б. Данилишин // Економіка України. – 2010. – №8. – С.40-50.
3. Решетило В.П. Синергия становления и развития региональных экономических систем / В.П. Решетило – Харьков: ХНАГХ, 2009. – 218 с.
4. Богачов С.В. Проблеми й перспективи формування місцевих бюджетів у великих містах (у світлі реформування податково-бюджетного законодавства України) // Схід. – 2011. – №1. – С.8-12.
5. Сунцова О.О. Місцеві фінанси / О.О. Сунцова. – К.: ЦУЛ, 2010. – 488 с.
6. Череп В. Реформа середовища, в якому живемо [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.partyofregions.org.ua/faces/45ba093435068/view>.
7. Гетманцев Д. «Довгоочікуваний» податок на нерухомість / Д. Гетманцев // Дзеркало тижня. Україна. – 27 січня 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dt.ua/ECONOMICS/dovgoochikuvaniy_podatok_na_neruhomist_viyavlyayetsya_nasmis_hiti_lyudey_mozhna_ne_tilki_pospishivshi-96367.html.
8. Денков Д. Податок на нерухомість: палац за ставкою халупи / Д. Денков [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/publications/2011/05/23/286587>.

Отримано 24.04.2012

УДК 624.1 : 656.078.8

О.М.ЧУПИР, канд. екон. наук

Харківський національний технічний університет будівництва та архітектури

ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Розглянуто парадигми розвитку соціально-економічних систем, систематизовано та узагальнено погляди вчених щодо визначення сутності поняття «розвиток», надано визначення розвитку будівельного потенціалу підприємств.

Рассмотрены парадигмы развития социально-экономических систем, систематизированы и обобщены взгляды ученых на определение сущности понятия «развитие», дано определение развития строительного потенциала предприятий.

The article deals with the development paradigm of socio-economic systems, and summarized the views of scientists to determine the nature of the concept of development, given the definition of building the capacity of enterprises.

Ключові слова: розвиток, стійкість, будівельний потенціал.

Управління розвитком потенціалу є досить складною задачею, для вирішення якої необхідно застосувати ефективний інструментарій, що в першу чергу потребує уточнення самого поняття «потенціал», його сутності, складу і співвідношення з іншими категоріями. Визначення поняття «потенціал» має не тільки важливе наукове, але й практичне значення, оскільки уявлення про його зміст визначає підхід до його оцінки, вимірювання й управління.

У сучасних умовах набуває значення розвитку будівельного потенціалу підприємств, який є новою економічною категорією, яка характеризує можливості виходу підприємств на новий рівень виробничих потужностей.

Різні погляди вчених до теорії розвитку економічних систем наведено в працях Й. Шумпетера, У. Ростоу, Р. Солоу, Р. Лукаса, Г.Мюрдаля, Р. Харрод [1-5, 10] та ін.

Теоретичні основи розвитку підприємств розроблено в працях таких учених, як Афанас'єв Н.В., Рогожин В.Д., Рудика В.І., Горемікін В.А., Богомолів О.А., Тридід О. М., Афонін І.В. [6-9] та ін.

Проте питання визначення сутності розвитку будівельного потенціалу підприємств потребує подальшого дослідження.

Мета статті – дослідити сутність розвитку соціально-економічних систем. Надати визначення сутності поняття «розвиток» будівельного потенціалу підприємств.

У загальнонауковому уявленні розвиток – це процес поступального руху вперед. В теорії діалектики розвиток розглядається як процес, що припускає закономірні якісні зміни.

Базисом діалектичного уявлення про розвиток признаються закони єдності і боротьби протилежностей, переходу кількісних змін в якісні тощо. Дані закони відображають джерело, суть, характер змін і прогресивність рушійних сил розвитку.

Й. Шумпетер [10] увів в економічну науку розмежування між економічним зростанням і економічним розвитком. Економічне зростання – це збільшення виробництва і споживання одних і тих же товарів і послуг з часом. Економічний розвиток – це перш за все поява чогось нового, невідомого раніше, або, інакше кажучи, інновація.

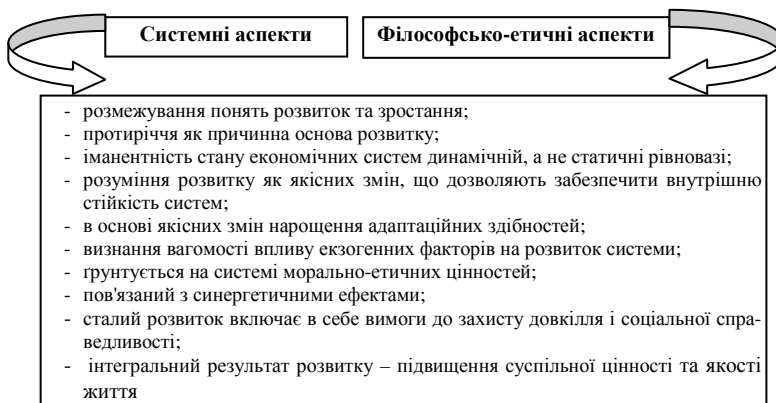
Як відзначають сучасні економісти, всі теорії, які в своїй основі використовували ідеї кейнсіанства, ототожнювали термін «розвиток» і «зростання», що не є коректним [11, с. 40], оскільки «економічне зростання представляється моделлю розвитку, її варіантом». А під розвитком потрібно розуміти якісну зміну складу, зв'язків (тобто структури), функціонування і поведінки системи, або, стисло, якісну зміну системи.

Усвідомлення того, що економічне зростання не є синонімом розвитку, приходило з наростанням соціально-політичної нестабільності і бідності населення. Практика деяких країн, що розвиваються, показала, що положення людей може погіршуватися і при розвитку виробництва. В таких країнах спостерігалось швидке економічне зростання, але при цьому зберігалися нерівність, неповна зайнятість населення і повсюдна бідність. Тоді як інші країни змогли досягти досить

задовільного рівня добробуту, не дивлячись на невеликі доходи.

Стало очевидним, що економічне зростання саме по собі не здатне забезпечити справедливий розподіл ресурсів. Це відбувалося лише в тих окремих країнах, уряди яких цілеспрямовано вживали заходів для збільшення рівності, в тому числі здійснювали програми в сфері освіти й охорони здоров'я. Що стосується найбагатших країн, то доказом того, що високий рівень доходів не несе захист від людських позбавлень, стали такі показники, як зростання рівня злочинності, забруднення навколишнього середовища, розповсюдження захворювань, ослаблення соціального положення. Високі темпи економічного зростання не привели до поліпшення життя людей. Враховуючи ці обставини, з'явилася концепція стійкого розвитку як об'єднання трьох основних точок зору: економічної, соціальної і екологічної. І, відповідно до цього, часто говорять про три цілі стійкого розвитку: екологічної цілісності, еко-ефективності і екосправедливості.

На основі проведеного аналізу виділено сукупність парадигм розвитку економічних систем (рисунок). Сьогодні можливість розвитку економічних систем прямо залежить від духовно-етичного стану суспільства і колективу. А суть нової парадигми розвитку – перехід до суспільства високої моральності та якості життя. Трактуювання розвитку відображено в підходах учених до інтерпретації цього терміну, що наведено в таблиці.

Парадигми розвитку економічних систем

З наведеної таблиці бачимо наявність різноманітних визначень розвитку, що відображаються різні сторони прояву цього явища, а саме те, що: 1) розвиток відображає як зростання кількісних, так і покращення якісних характеристик економічної системи; 2) джерела та

чинники розвитку економічної системи мають як внутрішню, так і зовнішню природу; 3) розвиток – це зміни, які орієнтують економічну систему на стабільну роботу протягом тривалого періоду часу та сприяють досягненню довгострокових цілей; 4) результати розвитку відображаються цінністю для суспільства.

Трактування поняття «розвиток»

Вчені та джерела літератури	Зміст поняття «розвиток»
Афанасьев Н.В., Рогожин В.Д., Рудыка В.И. Управление развитием предприятия [6]	Досягнення якісного і кількісного результату у порівнянні з попереднім рівнем
Акофф Р.Д. Планирование будущего корпорации [12]	Процес, в якому збільшуються можливості і бажання задовольняти свої бажання і бажання інших.
Горемикин В.А., Богомолов О.А. Экономическая стратегия предприятия [7]	Якісна зміна і оновлення господарської системи, підвищення ефективності її функціонування на основі сучасної техніки, поліпшенням якості продукції, що випускається
Тридід О. М. Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства [8]	Обрана модель довгострокових дій, яку необхідно реалізувати для досягнення поставлених цілей
Василенко В.А. Организационно-циклическая и структурно-функциональная модели развития организации [13]	Процес, що не припиняється в часі, перебіг якого не завжди відбувається постійно і безперервно, часто йде стрибкоподібно з подоланням різних глибини і охопту криз.
Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента [14]	Довгострокова програма удосконалення можливостей вирішувати різні проблеми і здатності до відновлення, особливо шляхом підвищення ефективності управління культурою організації.

Таким чином, сутність процесу розвитку будівельного потенціалу підприємств полягає в змінах як кількісних, так і якісних. А виходячи з процесного визначення будівельного потенціалу зміни стосуються бізнес-процесів, їх параметрів, характеристик, структури, набору бізнес-процесів. Причому ці зміни повинні бути направлені на формування набору ключових факторів, які забезпечать той чи інший напрямок розвитку.

1.Rostow W. The Take-off into Self-sustained Growth // The Economics of Underdevelopment. 2nd Ed. L., 1960. – 186 p.

2.Солоу Р. Перспективы теории роста // Мировая экономика и международные отношения. – 1996. – №8. – С.6-12.

3.Харрод Р. К теории экономической динамики // Классики кейнсианства: В 2-х т. / Р. Харрод, Э. Хансен. – М.: Экономика, 1997. – 684 с.

4.Миурдаль Г. Современные проблемы «третьего мира». Драма Азии: Пер. с англ. / Общ. ред. д.э.н., проф. Р.А. Ульяновского. – М.: Прогресс, 1972. – 767 с.

5.Lucas R. On the Mechanism of Economic Development. Journal of Monetary Economics. V. 22. 1988. July. – P.3-42.

- 6.Афанасьев Н.В. Управление развитием предприятия: монография / Н.В. Афанасьев, В.Д. Рогожин, В.И. Рудыка. – Харьков: Изд. дом «ИНЖЕК», 2003. – 184 с.
- 7.Горемыкин В.А. Экономическая стратегия предприятия: учебник / В.А. Горемыкин, О.А. Богомолов. – М.: Инф.-изд. дом «Филинь», Рилант, 2001. – 506 с.
- 8.Тридід О. М. Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства / О.М. Тридід. – Харків: ХДЕУ, 2002. – 364 с.
- 9.Афонин И.В. Управление развитием предприятия: Стратегический менеджмент, инновации, инвестиции, цены / И.В. Афонин. – М.: Изд.-торг. корп. «Дашков и К», 2002. – 380 с.
- 10.Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й.Шумпетер. – М.: Директмедиа Паблшинг, 2008. – 355 с.
- 11.Кузьменко Л.М. Управление функционированием и развитием экономики региона / Л.М. Кузьменко. – Донецк: ИЭП НАН Украины, 2004. – 284 с.
- 12.Акофф Р.Д. Планирование будущего корпорации / Р.Д. Акофф. – М., 1985. – 387 с.
- 13.Василенко В.А. Организационно-циклическая и структурно-функциональная модели развития организации / В.А. Василенко // Культура народов Причерноморья. – С.100-107.
- 14.Мескон М.Х. Основы менеджмента / М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М.: Дело, 1994. – 680 с.

Отримано 25.04.2012

УДК 330.830

В.В.СОСОННА

Харківська національна академія міського господарства

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЗРОСТАННЯ ВАРТОСТІ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розглядаються загальні аспекти стосовно розуміння ринкової вартості будівельного підприємства та корпоративного управління. Пропонується розглядати вплив корпоративного управління на зростання вартості будівельного підприємства через призму інвестиційної привабливості підприємства.

Рассматриваются общие аспекты относительно понимания рыночной стоимости строительного предприятия и корпоративного управления. Предлагается рассматривать влияние корпоративного управления на увеличение стоимости строительного предприятия через призму инвестиционной привлекательности предприятия.

The general principles concerning the understanding of enterprise's market value and corporate governance are defined in the article. It is offered to consider the influence of corporate governance on growth of enterprise's market value through a prism of enterprise's investment appeal.

Ключові слова: ринкова вартість підприємства, корпоративне управління, корпорация, акціонерне товариство, інвестиційна привабливість підприємства, зростання вартості будівельного підприємства.

Актуальність даної роботи зумовлена тим, що в ринковій економіці будівельні підприємства – це економічна основа кожної держави,